

нації, її гаслом.

Т.Г.ШЕВЧЕНКО-ДУХОВНИЙ БАТЬКО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Парус А.Д., студ. I курсу факультету менеджменту і економіки
Науковий керівник – Войчук Н.Г., старший викладач
кафедри укр. та рос. мов

У кожного народу є поети, імена яких оповиті невмирущою любов'ю і славою. Для українського народу таким поетом є Тарас Шевченко, чия безсмертна спадщина — одна з найбільших вершин людського генія. В історію світової культури він увійшов не тільки як геніальний народний поет України, а й як найбільший поет слов'янства, як поет-гуманіст світового значення.

Час не став для Кобзаря мірилом відстані між ним і наступними поколіннями, адже свободолюбні, гуманістичні ідеї, якими пройнята його творчість, мали своїм джерелом настрої селянських мас, зростали на ґрунті поєднання революційної думки й передової художньої культури з визвольними прагненнями народу.

Тарас Шевченко — український поет, письменник, художник, громадський діяч, філософ, політик, фольклорист. Його справедливо називають духовним батьком українського народу, тому що ця людина присвятила своє життя збереженню і поширенню самобутньої української культури, тісно пов'язаної зі стародавньою православною козацькою культурою і звичаями України. Шевченко був і назавжди залишиться нашим духовним Месією, виразником одвічних сподівань українського народу.

У своїй творчості Кобзар відобразив саме ті думки і настрої, які були важливими в житті українців його часу. Свідченням цього є те, що в другій половині XIX і на початку XX ст. чи не єдиною книжкою у більшості селянських хат України був «Кобзар», вірші з нього вчили напам'ять. Саме за цією книжкою дітей навчали читанню.

Революційна творчість Шевченка була одним із головних чинників формування національно-політичної свідомості народних мас України. Провідним мотивом творчості Шевченка, що пронизує весь його життєвий шлях, була самовіддана любов до України і нерозривно пов'язана з нею ненависть до всіх її гнобителів. Його революційний заклик «... вставайте, кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окропіте» був новим словом не лише в українській літературі. Вплив Шевченка на різні сторони духовного життя нації відчувається до сьогодні, адже поет мріяв про ті часи, коли його країна буде незалежною суверенною державою, коли в Україні шануватимуться мова, культура та історія народу, а люди будуть щасливими.

Поєднавши у своїх поетичних творах живу розмовну мову зі словесно-виразовими засобами книжної мови, Шевченко підніс українську літературну мову на новий, якісно вищий ступінь. У поетичних творах Шевченкова українська мова набула незвичайного багатства барв та відтінків, а також

можливостей передачі не тільки найтонших настроїв, почуттів і думок, а й глибоких філософських та політично-суспільних узагальнень. Широко користуючись лексикою різних галузей науки й мистецтва, Шевченко заклав основи термінологізації української лексики, піднісши цим самим українську літературну мову до рівня найрозвиненіших мов світу.

Тарас Шевченко нині відомий у всьому світі. Саме це ім'я асоціюється в іноземців з назвою «Україна». До сьогодні українська земля ще не народила таку людину, як Тарас Шевченко, котру б знав увесь світ.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО І ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Петрова Т.О., *старш. викладач кафедри української та російської мов*

Початки формування української наукової мови відходять у глибини сторіч: уже в найдавніших її пам'ятках засвідчено окремі термінологічні назви. Становлення наукового стилю датується другою половиною ХІХ ст. Передумови формування наукового стилю української мови у ХІХ ст. були закладені суспільно-політичними та культурно-освітніми обставинами, які характеризували цей період. Утвердження нових економічних відношень спричинило інтенсивне зростання промислових виробництв, прогрес у різних галузях науки і техніки, розвиток мистецтва, науки та освіти. Разом з новими поняттями прийшли і нові назви-терміни, тобто терміни – основа наукової мови.

Незважаючи на великий обсяг літератури про великого українського поета, роль Тараса Шевченка у формуванні мови української науки залишається повністю не дослідженою. Деякі проблеми означеної теми вивчали у своїх працях лінгвісти І. Білодід, В. Ващенко, М. Жовтобрюх, Т. Черторизька, О. Горбач, Л. Луців, В. Чапленко, Ю. Шевельов, І. Коропенко та ін.

У Шевченковій спадщині, написаній українською мовою, немає окремих наукових текстів, проте саме з ним пов'язуємо початок формування наукового стилю української мови, оскільки митець уводив у свої твори зразки наукової лексики. Як основоположник нової української літературної мови Т. Шевченко поєднав у своїй творчості традиції старої книжної мови, уживаної ще Г. Сковородою, який активно використовував у своїх творах наукові назви та нові форми живої народної мови. Високий культурно-освітній рівень Шевченка, що не обмежується лише етнографічно-фольклорними зразками, підносить українську мову до високорозвинених літературних мов, здатних обслуговувати всі галузі життя.

Тарас Шевченко уживає лексичні одиниці наукової, абстрактної, культурно-освітньої лексики, найменування різних ділянок мистецтва, літератури, історії, що є тими складниками, які у сукупності представляють українську літературну мову як багатогранну і розвинену структуру. У процесі формування термінології української науки на перший план виступає гуманітарна термінолексика, з-поміж якої виділяємо літературознавчу. Значну її кількість